

HISTORISCHE FIETSROUTE

RONDON SILVOLDE | 22 KM

ROUTE

Deze route laat de mooie omgeving van Silvolde zien en informeert tegelijk over het verleden van het gebied en over het landschap. Het is ook een avontuurlijke route met diverse stukken onverharde weg. Soms wat lastiger om te fietsen, maar je leert het landschap van dichtbij kennen.

Een prachtige ervaring...

Onderweg zijn er diverse mogelijkheden om te stoppen of iets te consumeren (zoals bij Het Schaftlokaal op het DRU-terrein, de sluis in Ulft, het Rustpunt bij het Weerstation de Lichtenberg, in de theetuin van Anna Kemp, bij de Koffieboerderij Nibbelink, Rustpunt Beestenboer en uitrusten bij de Buurman, het eindpunt).

De route is ongeveer 22 kilometer en zonder stoppen ben je ongeveer 1 uur en 45 minuten onderweg.

*Veel fiets- en
kijkplezier gewenst!*

1. Start Markt (De Buurman)

2. RA - Ulftseweg

Direct achter De Buurman staat wat verscholen de oude St. Mauritius, nu de Protestantse kerk. De muren van het schip zijn grotendeels met oerstenen (ijzerstenen) opgetrokken. Silvolde ligt op een rivierduin uit de ijstijden. De Ulftseweg ligt op de westelijke helling van die rivierduin; links gaat het terrein omhoog, rechts omlaag.

3. RA - Over de IJssel

Het slotje na 100 meter heet De Wiel; het is een verlaten arm van de Oude IJssel. De Wiel vormt ook de grens tussen Silvolde en Oer. We arriveren nu in Den Iesselt, het oude deltagebied van de Oude IJssel; het liep in het verleden dan ook nog wel eens onder water. Het waren de gemeenschappelijke weidegronden van de boeren uit Oer oftewel Ulft 2.

De hoge brug over de Oude IJssel heet: Melkvonder. De boeren en boerinnen uit Oer gebruikten de brug elke morgen en avond als ze de koeien op Den Iesselt gingen melken.

4. Na viaduct LA langs de Oude IJssel.

Langs de Oude IJssel heeft men links het zicht op de lage gronden van Den Iesselt en rechts op het complex van de DRU-fabrieken. De DRU was een ijzergieterij, daterend uit 1754. In de omgeving dolf men ijzeroer uit debodem, werd veel hout tot houtskool gestookt en ter plekke zorgde de watermolen in de Oude IJssel voor lucht in de smeltoven.

DRU staat voor: Diepenbrock-Reigers-Ulft. De families Diepenbrock en Reigers waren lange tijd eigenaren van de fabriek en hebben daarmee duizenden arbeiders uit Ulft en omgeving aan werk geholpen. De haarden, kachels en badkuipen van de DRU hadden een goede naam in den lande en ver daar buiten. Inmiddels is de DRU tot een cultuurfabriek omgetoverd. Links gaat het terrein over in dat van de Nottel, vanouds een groot notenbomenbos. Vanaf ongeveer 1400 heeft hier een boerderij gestaan, de Grote Nottel geheten. De gebouwen van nu zijn van recente datum. Nu naderen we de (kunstmatige) burchtheuvel van het slot Ulft, een kasteel uit de 12e eeuw. Het slot kwam in handen van de heren van Bergh te 's-Heerenberg. Een wapenstein in een huis hier op de heuvel herinnert nog aan het Huis en de familie Bergh.

Willem van den Bergh was getrouwd met Maria van Nassau, de zuster van Willem I van Oranje Nassau. Maria en haar dochters woonden soms op het slot Ulft.

Er lag hier ook een brug over de Oude IJssel, maar eens begaf die het en toen verdronken twee dochters van Maria ter plekke in het kolkende water... Rechts ligt een voormalig bruggenhoofd van deze brug.

5. Einde pad rechts aanhouden. Via de fietsoversteekplaats Oversluis-Bongersstraat oversteken (pas op) dan fietspad RA volgen en direct LA langs de Oude IJssel.

Aan de linkerzijde staat een oud herenhuis waar vanaf 1917 Houthandel G. Eppink en later Houthandel het Anker was gevestigd. Rechts is nu een picknickplaats.

6. Daarna eerste verhard pad LA; bij einde pad LA "Badweg". Einde Badweg RA fietspad volgen tot aan de Voortsestraat.

7. Bij Voortsestraat LA, Dinxperloseweg oversteken (pas op): Bontebrug.

Rechts ziet u hier een slootje, dat is wat er nog is overgebleven van de vroegere Aa-Strang, die hier een weg naar de Oude IJssel vond. Hier lag een bontgekleurde brug over de Aa-Strang: De Bontebrug. Omstreeks 1890 werden in de nabijheid van de brug een kerk en school gesticht en ontstond een buurtje. Recht voor u ziet u de oude bakkerswinkel van de familie Helmink. Het oude interieur is nog compleet.

8. Bij T-splitsing LA: Bontebrug, gaat over in Lange Dijk. De Lange Dijk wordt zandpad.

We zitten hier nog in het Nottel-gebied. De boerderij rechts, De Kleine Nottel (Lange Dijk 2), stamt ook uit circa 1400, maar de boerderij van thans is in 1873-74 gebouwd. De hierna volgende boerderijen staan in het buurtschapje Lichtenberg. Sta even stil op de brug over de Bergerslagbeek en kijk dan in de richting van Silvolde. Op het grote perceel over de beek stond vroeger het kasteel of de havezate De Lichtenberg.

De Lichtenberg was een kleine heerlijkheid met eigen bestuur en rechtspraak, binnen de veel grotere heerlijkheid Wisch. In de Protestantse kerk van Silvolde herinnert een herenbank met wapenschild nog aan de heerlijkheid Lichtenberg. Het wapenschild toont ons een veldhoen op een groene graszode. Vervolg uw weg. De driehoek links heet Sterrenbos of Doevendans. Rechts staat de boerderij Bruunse of Meurs, thans is hier gevestigd het Weerstation 'De Lichtenberg van de weerboer van het Oosten' Gerrit Vossers. Tevens officieel Rustpunt en te bezoeken.

9. Lichtenberg oversteken (pas op): Lange Dijk vervolgen.

De kruising Lichtenberg-Lange Dijk heet Rondeel. Het wegenpatroon in de Lichtenberg maakt deel uit van het lanenstelsel dat baron van Laar van de Lichtenberg omstreeks 1700 liet aanleggen.

10. Oude Dinxperloseweg oversteken (pas op): RA fietspad volgen.

Links staat de ruilverkavelingsboerderij De Nieuwe Belterman, rechts de boerderij Nelles en deze staat sinds 1709 op de kaart. Tegenwoordig is er een winkel met o.a. biologisch vlees. Tevens is er een kenniscentrum voor streekeigen eten gevestigd. Net als veel boerderijen op deze route hebben boerderijen eigen namen. Kijk maar eens op de diverse gevels.

We bevinden ons inmiddels in de buurtschap Kroezenhoek. Na 500 meter treft men het Timmerbedrijf Suselbeek aan, met aan het Nachtegaalpad een grote eik, door de Buurtvereniging als De Kroezenboom omgedoopt, waarover later meer.

Op het fietspad langs de Oude Dinxperloseweg blijven.

Rechts staan enkele jongere boerderijen, links de veel oudere Bergerslag (Canteclaer) en de Spork.

11. Nu LA: Kroezendijk, wordt later onverhard.

Links de boerderij De Reinder, de boerderij rechts heet De Kleine Kroeze.

De percelen rechts van de Kroezendijk heten nog: Nottel. Het Nottel-gebied liep vroeger tot Breedenbroek en Sinderen. De naam Kroezenhoek verdrong de naam Nottel, maar hier heten de percelen dus nog Nottel.

12. Bij T-splitsing LA; daarna RA Kroezendijk blijven volgen.

De boerderij rechts heet: Kroezenboom. Er stond vroeger een reusachtige eik, een echte Kroezenboom. Vroeger kerfde men een Crucifix (Christus-kruis) in een Kroezenboom, of zette men een Christus-kruis bij een Kroezenboom. Zie hier de oorsprong van de naam Kroezenhoek!

13. Eerste weg LA, Flipsestraat; wordt zandweg.

Recht voor u kijkt u tegen de boerderij De Flipse aan, genoemd naar een zekere Philip Morren. Hij kreeg in 1694 van de drosten van Wisch en Bergh toestemming hier een hutje te bouwen.

14. Flipsestraat komt uit op de Toldijk.

(Eventueel kan men hier even RA gaan en dan RD over de Kapelweg en dan na 100 m naar de theetuin Natuurlijk Buiten, Toldijk 11) De route loopt van het punt Flipsestraat-Toldijk LA: Toldijk. Rechts staat de boerderij De Hutte (huisnummer 18), omstreeks 1850 als hutje in/op de markengrond (gemeenschappelijke grond) gebouwd.

15. Bij de viersprong RA: Geurinkstraat (gedeeltelijk zandweg).

Het terrein rechts heet: Brunsinkslag. Vroeger lag de weg nogal laag en was in natte perioden dan ook bijna onbegaanbaar. Omstreeks 1920 is de weg met zand van de Silvoldse bulten opgehoogd; het zand werd met lorries aangevoerd.

16. Einde Geurinkstraat RA: Kapelweg.

Links ziet u de Manege Sylawald. Op het manegeterrein bevond zich de alom bekende dierentuin Tropisch Oosten. Van 1953 tot 1981 runde Joop Buiting er zijn vogel- en dierenpark.

17. Eerste zandweg LA: Goordijk.

De naam goor duidt op een nat gebied. Met een plaatselijke ophoging (dijkje) wordt het dan: Goordijk. Tegenover de Goordijk ziet u de boerderij van de familie Keijser (Bievinkstraat 5). Deze stamt uit ca. 1880. De boer H.J. Keijser werd in 1910 kassier van de Boerenleenbank Silvolde en hield een maal per week kantoor in de "beste kamer" van de boerderij.

18. Einde Goordijk RA: Bievinkstraat.

We bevinden ons inmiddels in de Silvoldse Buurt. Het is het gebied van de zogenaamde dekzanden, de verhogingen in het landschap van ongeveer een meter. Dat was net genoeg om in de wintertijd niet onder water te komen staan; dus kon men er in oktober winterrogge uitzaaien en het volgend jaar oogsten. Het dekzandperceel hier links van de weg heet dan ook nog heel toepasselijk: De Roggekamp. En rechts liggen hele grote bouwkampen, behorend bij de boerderijen Bievink (hier rechts) en De Kempen (rechts in de verte).

19. Bij kruising RA: Heidedijk.

20. Bij kruising RD; blijft Heidedijk.

21. Einde weg LA: Kapelweg.

22/23. Na 50 meter LA: Harterinkdijk.

24. Na ongeveer 1000 m LA: fietspad de Schothorst.

De Stichting Kerk- en Fietspaden Sinderen e.o. verdient alle lof voor de realisatie van dit pad! Bij scherpe bocht naar links, net voor de beek is rechts een kikkerpoel. Hier zijn vaak veel libellen te zien. Langs de beek komen veel vlinders voor. Er zijn inmiddels 23 soorten vastgelegd door de fotograaf.

We bevinden ons nu in het Idinkbos, met in het midden de historische boerderij Idink of Ydink, (gemeentelijk monument) welke mogelijk al wel uit de 10e eeuw stamt. De boerderij was gedurende vele eeuwen eigendom van het klooster Bethlehem of Bielheim te Gaanderen en daarna van burgemeester Willink te Winterswijk en de familie Van Schuylenburgh van Wisch te Terborg. Dankzij deze bezitters wisselen bos, akkers en weiden hier zo mooi met elkaar af: een Achterhoeks coulissenlandschap in optima forma!

25. Bij T-splitsing in het Idinkbos links aanhouden (knooppunt 51 volgen)

26. Einde pad RA (knooppunt 21 volgen) richting Koffieboerderij Groot Nibbelink.

Volgens een oud verhaal hielp op een bepaalde dag in 1723 bijna de hele bevolking van Varsveld de boer van Groot Nibbelink bij de herbouw van de boerderij, maar de dorpsmid was niet uitgenodigd. Uit boosheid hierover stookte hij zijn vuur in de smidse zo hard op dat er brand door ontstond. Het hele dorp werd daardoor in één dag in de as gelegd.

27. Bij Groot Nibbelink LA: Nibbelinklaan.

De boerderijen hier zijn afsplitsingen van Groot Nibbelink en dragen dan ook namen als Klein Nibbelink en Nieuw Klein Nibbelink.

28. Bij T-kruising LA: Koninksweg.

Deze weg zou eigenlijk moeten heten: Leemgoor. Zo heet de lage grond hier rechts. Hier dolf men vroeger leem waarvan stenen werden gebakken. De steen- of ticheloven stond in de richting van de twee boerderijen rechts bij de spoorbaan. De linkse boerderij heet nog steeds: Den Ticheloven.

29. Bij viersprong LA: Toldijk.

We bevinden ons hier in het markengebied genaamd: De Silvoldse Hemmel. De markengronden zijn omstreeks 1860-70 verdeeld, waarna hier omstreeks 1890-1900 enkele boerderijtjes zijn gebouwd.

30. RA bij het pad naar huisnummer Toldijk 6. (wordt zandpad)

31. Einde pad RA: Heidedijk.

32. Na 50 m bij Heidedijk 9/9a LA (eigen weg)

We komen hier langs de boerderij Oud Leijen. De laatste 300 m van dit pad is het vroegere Groot Hurksheuvelpad.

33. Bij varkensboerderij links aanhouden.

34. Vervolgens naderen we de boerderij Groot Hartsheuvel.

Dit hele gebied hoorde vroeger bij de boerderij Groot Hartsheuvel. De weg hier had dan ook Groot Hartsheuvelweg moeten heten, maar het ambtenarendom maakte er ooit Groot Hurksheuvelpad van.

35. Einde Groot Hurksheuvelpad LA: Rabelingstraat.

Links op de hoek boerderij Groot Hartsheuvel en daarna het Timmermanssteedje of Sluter, lange tijd eigendom van het Huis Schuylenburgh, nabij Silvolde. Bijna aan het eind van de Rabelingstraat links treft men de boerderij Lieftink aan, met daar achter de boerderij Belterman. Beide waren eeuwenlang eigendom van het klooster Bethlehem of Bielheim in Gaanderen, nu gemeente Doetinchem.

36. Bij het einde van de Rabelingstraat RD de Berkenlaan oversteken: Molenberg.

We klimmen hier het Silvolde rivierduin weer op! Links bevindt zich Ons Pakhuus, de voormalige maalderij van de molenaarsfamilie Gerritsen, thans eigendom van de plaatselijke muziekverenigingen St. Radboud en Excelsior. Daarachter: Beltermans of Gerritsens Molen, in 1856 gebouwd door boer Bongers van de boerderij Belterman en leerlooier Borggreven uit de Lichtenberg. De molen is eigendom van de gemeente Oude IJsselstreek.

37. Einde weg RA: Prins Bernhardstraat.

Hier concentreerde de boerenstand in het verleden allerlei activiteiten. Men ziet links de voormalige maalderij De Olde Bond en rechts die van de A.B.T.B. (Aartsdiocesane Boeren en Tuinders Bond). Links stond ook nog de Coöperatieve Zuivelfabriek "De Eendracht".

Verderop daalt de weg weer wat af en belanden we in de kom van het rivierduin van Silvolde. Links van de Prins Bernhardstraat lag het perceel het Eikelenzaod, waar vroeger eikenstekken werden geteeld. Sinds 1900 bevindt zich er de R.K. Begraafplaats, met o.a. de graven van de pastoors van de Mauritiusparochie en de zusters van het klooster St. Clara. Even verderop naderen we het laagste punt van de Prins Bernhardstraat. Voorbij de afslag van de Lichtenbergseweg staat links op het Clara-pleintje het beeld De Non, van beeldend kunstenaar Casper ter Heerdt. Een herinnering aan de zusters van het voormalige klooster St. Clara, dat er achter op de heuvel stond. En dan nadert u de 'kathedraal' van Silvolde, de huidige St. Mauritiuskerk, gebouwd in 1931.

38. U bent weer bij de Markt en De Buurman aangekomen!

U hebt ongeveer 22 km gefietst.

Met dank aan:

Samenstelling:
Silvolds Belang
werkgroep Buitengebied

Informatie:
Old Sillevold
Bernard Dorrestijn

Fotografie:
Theo, Ton & Martin
van der Kemp

Vormgeving:
Maud Kolks

